



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.007.04.2021

Pani
Magdalena Widańska
Kierownik
Zakładu Usług Komunalnych
w Świdnicy
ul. Długa 25, 66-008 Świdnica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/102 Gospodarowanie zasobami wodnymi przez przedsiębiorstwa wodociągowe w gminach wiejskich.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zakład Usług Komunalnych w Świdnicy, ul. Długa 25, 66-008 Świdnica (dalej: <i>ZUK</i> lub <i>Zakład</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Magdalena Widańska, Kierownik ZUK w Świdnicy (od 17 lutego 2014 r.) (akta kontroli str. 3-4)
Zakres przedmiotowy kontroli	Przygotowanie organizacyjne, kadrowe oraz finansowe do realizacji zadań. Wykonywanie zadań z zakresu gospodarowania zasobami wodnymi. Nadzór nad zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2021 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych w jednostce), z wykorzystaniem dowodów powstałych przed lub po okresie objętym kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontroler	Tomasz Przybysz, starszy inspektor k.p. na podstawie upoważnienia nr LZG/38/2021 z 31 maja 2021 r. (akta kontroli str. 1-2)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Zakład Usług Komunalnych był przygotowany pod względem organizacyjnym, kadrowym oraz finansowym do realizacji zadań dotyczących zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odbioru ścieków.

Pracownicy realizujący zadania z zakresu gospodarki wodnościekowej posiadali odpowiednie wykształcenie oraz wiedzę. ZUK dysponował aktualnymi pozwoleniami wodnoprawnymi na pobór wód oraz odprowadzanie ścieków. Obowiązujący Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków określał prawa i obowiązki Zakładu oraz odbiorców. Ewidencja księgowa prowadzona była prawidłowo, w sposób umożliwiający wydzielenie kosztów i przychodów dotyczących działalności wodnokanalizacyjnej, a opracowane przez Zakład taryfy dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków zatwierdzone były przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Dla dwóch ujęć wody wyznaczone zostały strefy ochrony bezpośredniej, a w przypadku dwóch pozostałych ujęć Zakład czeka na ich wyznaczenie przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Zastosowane do uzdatniania wody materiały i wyroby posiadały pozytywne oceny higieniczne PPIS.

W celu ograniczenia strat wody ZUK wykonywał remonty wytypowanych fragmentów sieci wodociągowej. Do pomiarów ilości pobranych wód stosowano zalegalizowane przyrządy pomiarowe, a występujące awarie wodociągów, poza jednym przypadkiem, były niezwłocznie usuwane. W ramach modernizacji infrastruktury realizowano zadania wskazane w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń.

Sprawozdania M-06 przekazywano terminowo, jednak część danych w nich wykazanych była nierzetelna.

Zakład wypełniał obowiązki wynikające z posiadanych pozwoleń wodnoprawnych na pobór wód podziemnych, jednak w przypadku oczyszczalni ścieków w Świdnicy i Drzonowie, ZUK wprowadzał do wód powierzchniowych ścieki z naruszeniem zapisów pozwoleń wodnoprawnych.

ZUK nieterminowo wywiązywał się z obowiązku przeprowadzania okresowych kontroli pięcioletnich, a w przypadku obiektów liniowych takie kontrole nie były przeprowadzane. Podkreślenia wymaga fakt, iż zlecono ich przeprowadzenie jeszcze w trakcie trwania kontroli przeprowadzanej przez NIK.

Zakład każdorazowo przekazywał konsumentom informacje związane z jakością wody niespełniającej określonych wymagań, jednak w przypadku sześciu ocen o warunkowej przydatności wody do spożycia, ZUK nie przekazał odbiorcom usług pisemnej informacji o podejmowanych oraz planowanych działaniach naprawczych mających na celu zapewnienie należytej jakości dostarczanej wody wraz ze wskazaniem terminu ich zakończenia.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

Prowadzono monitoring sieci, a działania dotyczące nadzoru nad jakością wody uzgadniane były z PPIS. Badanie jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej ZUK zlecał uprawnionemu laboratorium.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR	1. Przygotowanie organizacyjne, kadrowe oraz finansowe do realizacji zadań.
Opis stanu faktycznego	1.1. Zakład Usług Komunalnych w Świdnicy utworzony został w dniu 1 stycznia 2004 r. jako jednostka organizacyjna Gminy Świdnica⁴. Zgodnie z zapisami Statutu⁵, Zakład realizował zadania Gminy Świdnica związane z bieżącym i nieprzerwanym zaspokajaniem zbiorowych potrzeb ludności w zakresie m.in: zbiorowego zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków, administrowania zasobami mieszkaniowymi i lokalami użytkowymi, organizowania wywozu nieczystości stałych z terenu gminy, zimowego utrzymania dróg gminnych, administrowania i utrzymania cmentarzy komunalnych, a także planowania potrzeb w zakresie remontów, modernizacji i utrzymania budynków komunalnych, sal wiejskich, przystanków i cmentarzy. Zgodnie z zapisami Regulaminu organizacyjnego⁶, zadania z zakresu zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków realizują pracownicy działów Technicznego⁷ (siedmiu pracowników) oraz Gospodarki⁸ (jeden pracownik). Każdy z pracowników posiadał aktualny opis stanowiska pracy, w którym wskazano zakres czynności, obowiązków i odpowiedzialności danego pracownika. Kierownik Zakładu wyjaśniła, iż <i>przyjęta obecnie struktura organizacyjna i zakresy obowiązków umożliwiają realizację zadań dotyczących gospodarowania zasobami wodnymi i zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków. Jednakże, aby w pełni móc zrealizować dodatkowe zadania inwestycyjne w zakresie modernizacji, budowy lub przebudowy infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej należałoby zwiększyć liczbę pracowników.</i> (akta kontroli str. 5-12, 647-651, 654-656, 662) Dwie osoby realizujące zadania z zakresu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w tym kierownik Zakładu posiadały kierunkowe wykształcenie, tj. ukończone studia wyższe na kierunku inżynieria środowiska⁹ oraz uprawnienia mistrza instalatorstwa sanitarnego¹⁰. Pozostali pracownicy zatrudnieni na stanowisku konserwatora posiadali wieloletnie doświadczenie zdobyte w trakcie pracy.

³ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Na podstawie Uchwały Rady Gminy Świdnica nr X/48/03 z dnia 30 grudnia 2003 r.

⁵ Przyjętego Uchwałą Rady Gminy Świdnica nr XXV/138/2016 z dnia 22 czerwca 2016 r.

⁶ Wprowadzony Zarządzeniem nr 4/2018 Kierownika Zakładu Usług Komunalnych w Świdnicy z dnia 1 marca 2018 r.

⁷ Realizuje zadanie: obsługa techniczna: SUW (m.in. nadzór nad prawidłowym działaniem urządzeń, ich konserwacja), sieci wodociągowych (nadzór nad eksploatacją, bieżąca konserwacja, usuwanie awarii sieci i urządzeń), sieci kanalizacyjnych (m.in. nadzór nad eksploatacją, bieżąca konserwacja, przeglądy urządzeń i obiektów, usuwanie awarii) oraz oczyszczalni ścieków (prowadzenie książki eksploatacji, kontrola funkcjonowania urządzeń, kontrola przebiegu procesów technologicznych).

⁸ Realizowane zadania: dokonywanie odbiorów końcowych przyłączy, uzgadnianie dokumentacji projektowej przyłączy, wydawanie warunków technicznych, ustalanie taryf za wodę i ścieki, monitoring przepompowni ścieków.

⁹ Kierownik ZUK oraz inspektor ds. wodociągów i kanalizacji.

¹⁰ Osoba zatrudniona na stanowisku Starszego Mistrza ds. wodociągów i kanalizacji.

Pracownicy Zakładu aktualizowali posiadaną wiedzę poprzez udział w szkoleniach i prezentacjach przeprowadzanych przez producentów oraz dystrybutorów sprzętu i armatury wodno-kanalizacyjnej. Inspektor ds. wodociągów i kanalizacji uczestniczył również w szkoleniach organizowanych przez uprawnione podmioty¹¹.

(akta kontroli str. 178, 183-211)

1.2. W latach objętych badaniem długość sieci wodociągowej zarządzanej przez ZUK kształtowała się na zbliżonym poziomie i wynosiła według stanu na 30 czerwca 2021 r. 70,1 km¹² (z tego 13,40 km sieci magistralnej i 56,70 km sieci rozdzielczej). W 2019 r. Zakład eksploatował pięć ujęć wody zlokalizowanych w miejscowościach: Drzonów, Świdnica, Grabowiec, Słone, Wilkanowo, natomiast w 2020 r. w użyciu pozostały cztery ujęcia wody¹³.

W latach 2019-2021 (I połowa):

- liczba czynnych przyłączy wody kształtowała się na poziomie odpowiednio 1.659, 1.682 i 1.695¹⁴;
- liczba budynków w gminie wynosiła 1.864 i 1.911, z tego z przyłączem sieci wodociągowej 1.749 i 1.788 oraz z przyłączem sieci kanalizacyjnej 1.706 i 1.750¹⁵;
- z sieci wodociągowej korzystało odpowiednio 84,43%, 84,66% i 84,76% mieszkańców gminy;
- liczba obowiązujących umów o zaopatrzenie w wodę wynosiła odpowiednio: 1.852, 2.008, 1.874. W przypadku odprowadzania ścieków liczba umów wynosiła odpowiednio 1.778, 1.941, 1.811;
- Zakład zawarł łącznie 612 umów, z tego 305¹⁶ o zaopatrzenie w wodę oraz 307¹⁷ na odprowadzanie ścieków.

Kierownik ZUK wyjaśniła, że *na terenie gminy Świdnica występują nieruchomości, które nie są podłączone do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej. Powodem jest m.in. brak możliwości sfinansowania przez mieszkańców budowy przyłączy, brak możliwości technicznych z uwagi na brak sieci w pobliżu posesji, a także stały pobyt właścicieli nieruchomości za granicą.*

Na terenie Gminy Świdnica, pomimo możliwości technicznych przyłączenia do sieci wodociągowo-sanitarnej, znajdowało się 79 nieruchomości niepodłączonych do sieci wodociągowej oraz do 65 nieruchomości niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej¹⁸.

(akta kontroli str. 329, 392-400, 765-769)

1.3. W okresie objętym kontrolą zakład na wszystkie użytkowane ujęcia wody posiadał obowiązujące pozwolenia wodnoprawne na pobór wód podziemnych¹⁹.

¹¹ Szkolenia o tematyce: „Aktualizacja regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków”, „Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków”.

¹² Na koniec 2018, 2019 i 2020 r. wyniosła odpowiednio 69,35 km, 70,05 km, 70,05 km.

¹³ ZUK nie użytkował ujęcia wody w Wilkanowie.

¹⁴ Na koniec 2018 r. liczba przyłączy wynosiła 1.559.

¹⁵ Podane dane wynikają ze sprawozdań SG-01 za lata 2019-2020.

¹⁶ W 2019 r. – 118 umów, w 2020 r. – 112, w 2021 r. (do 5 sierpnia) – 75.

¹⁷ W 2019 r. – 121 umów, w 2020 r. – 114, w 2021 r. (do 5 sierpnia) – 72

¹⁸ Stan na 30.06.2021 r.

¹⁹ Ujęcie w Wilkanowie – Decyzja Starosty Zielonogórskiego nr OŚ.6341.21.2014 z 11 kwietnia 2014 r., pozwolenie obowiązywało do 31 grudnia 2019 r. Ujęcie wody w m. Słone – Decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Zielonej Górze Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie nr WR.ZUZ.7.421.351.2018.RN z 6 marca 2019 r., termin obowiązywania do 6 marca 2049 r. Ujęcie wody w Drzonowie - Decyzja Starosty Zielonogórskiego nr OŚ.6341.55..2017 z 2 listopada 2017 r., pozwolenie ważne do 1 listopada 2027 r. oraz Decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Lwówku Śląskim Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie nr WR.ZUZ.3.421.531.2019.AO z 9 stycznia 2020 r., wydana na okres 30 lat. Ujęcie wody w Świdnicy - Decyzja Starosty Zielonogórskiego nr OŚ.6341.54.2017 z 6 listopada 2017 r., termin obowiązywania do 5

ZUK posiadał również aktualne pozwolenia wodnoprawne na odprowadzanie oczyszczonych ścieków do rowów melioracyjnych pochodzących z dwóch użytkowanych przez Zakład oczyszczalni położonych w miejscowościach Drzonów i Świdnica²⁰.

(akta kontroli str. 212-224, 263-288)

1.4. Z uwagi na posiadane aktualne pozwolenia wodnoprawne na pobór wód podziemnych oraz wprowadzanie ścieków do wód, Zakład nie ponosił podwyższonych opłat za korzystanie z usług wodnych bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego²¹.

1.5. ZUK posiadał Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Świdnica²², zawierający wymagane zapisy dotyczące wzajemnych praw i obowiązków Zakładu oraz odbiorców usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków²³.

W 2021 r. Kierownik Zakładu opracował i przedłożył radzie gminy projekt regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Świdnica²⁴, a następnie przekazał²⁵ ww. projekt regulaminu do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie we Wrocławiu celem zaopiniowania. Pismem z 9 lipca 2021 r. Rada Gminy Świdnica została wezwana do uzupełnienia braków formalnych złożonego wniosku polegających na podjęciu Uchwały Rady Gminy wyrażającej deklarację Rady Gminy w przedmiocie wniesienia wniosku o zaopiniowanie projektu regulaminu²⁶.

Kierownik ZUK wyjaśniła, że *na najbliższej sesji Rady Gminy, planowanej we wrześniu br. Zakład przedłoży Radzie Gminy projekt uchwały wyrażającej deklarację Rady Gminy w przedmiocie wniesienia wniosku o zaopiniowanie projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Świdnica.*

(akta kontroli str. 225-246, 654-656)

1.6. Zakład w latach 2019-2021 (stan na 30 czerwca) osiągnął przychody oraz poniósł koszty w zakresie:

listopada 2027 r. Ujęcie wody w m. Grabowiec - Decyzja Starosty Zielonogórskiego nr OŚ.6341.99.2013 z 25 listopada 2013 r., pozwolenie na okres do 31 grudnia 2033 r.

²⁰ Pozwolenia wydane na podstawie Decyzji Starosty Zielonogórskiego nr OŚ.6341.96.2012 z 19 grudnia 2012 r. dla oczyszczalni ścieków w Świdnicy (ważne do 18.12.2022 r.) oraz decyzji: nr OŚ.6341.83.2014 Starosty Zielonogórskiego z 10 grudnia 2014 r. (pozwolenie ważne do 31.12.2024 r.) oraz nr WR.ZUZ.3.4210.156.2020.AO Dyrektora Zarządu zlewni w Lwówku Śląskim Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z 29 czerwca 2020 r. (pozwolenie ważne przez 10 lat) wydane dla oczyszczalni ścieków w Drzonowie.

²¹ Lubuski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wydał trzy decyzje ustalające podwyższone opłaty w łącznej kwocie 233.976 zł za wprowadzanie ścieków do wód powierzchniowych z przekroczeniem warunków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym. Powyższe opisano w pkt. 16 Wystąpienia pokontrolnego.

²² Przyjęty uchwałą nr XXV/139/2016 Rady Gminy Świdnica z dnia 22 czerwca 2016 r.

²³ Zgodnie z zapisami art. 19 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, Regulamin określał: minimalny poziom usług świadczonych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków; warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług; sposób rozliczeń w oparciu o ceny i stawki opłat ustalone w taryfach; warunki przyłączania do sieci; warunki techniczne określające możliwości dostępu do usług wodociągowo-kanalizacyjnych; sposób dokonywania przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne odbioru wykonanego przyłącza; sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków; standardy obsługi odbiorców usług, w tym sposoby załatwiania reklamacji oraz wymiany informacji dotyczących w szczególności zakłóceń w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków; warunki dostarczania wody na cele przeciwpożarowe.

²⁴ Projekt został przedstawiony na sesji Rady Gminy Świdnica w dniu 21 kwietnia 2021 r.

²⁵ Za pismem z dnia 17 czerwca 2021 r.

²⁶ Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, to Rada Gminy przygotowuje projekt regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków oraz przekazuje go do zaopiniowania organowi regulacyjnemu.

- zbiorowego zaopatrzenia w wodę w łącznej kwocie odpowiednio: 2.534.162,24 zł²⁷ oraz 2.891.905,10 zł²⁸;
- zbiorowego odprowadzania ścieków w łącznej kwocie odpowiednio: 3.317.480,62 zł²⁹ oraz 6.303.438,44 zł³⁰.

W okresie objętym badaniem ZUK nie pozyskiwał środków zewnętrznych (krajowych oraz europejskich) na zadania dotyczące zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Kierownik Zakładu wyjaśniła, iż *Zakład Usług Komunalnych jako jednostka organizacyjna Gminy Świdnica ma za zadanie utrzymanie sieci wodociągowo – kanalizacyjnej. Zadania inwestycyjne są realizowane przez Urząd Gminy, który składa wnioski o pozyskanie środków na budowę, przebudowę, rozbudowę czy też modernizację infrastruktury wodociągowo–kanalizacyjnej. Zakład w ramach poprawy eksploatacji sieci wodociągowej jak i kanalizacyjnej przeprowadza drobne roboty sanitarne, natomiast nie prowadzi dużych zadań inwestycyjnych. Środki finansowe otrzymane na bieżące utrzymanie sieci wodociągowo – kanalizacyjnej umożliwiają realizację powierzonych zadań statutowych (usuwanie awarii, koszty eksploatacji obiektów SUW-ów, oczyszczalni ścieków, stacji podnoszenia wody, przepompowni ścieków, itp.). Dodatkowe środki finansowe umożliwiłyby Zakładowi wykonanie zadań inwestycyjnych w zakresie modernizacji, budowy lub przebudowy infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej.*

(akta kontroli str. 476-483, 662, 765-769)

Kierownik ZUK w sierpniu 2020 r. opracowała i przedłożyła Wójtowi Gminy Świdnica³¹ „Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Zakładu Usług Komunalnych w Świdnicy” (dalej: *Plan rozwoju*) obejmujący lata 2020-2030.

Stosownie do art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków³² (dalej: *ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę*), Plan rozwoju zawierał opis: planowanego zakresu usług wodociągowo-kanalizacyjnych; przedsięwzięć rozwojowo-modernizacyjnych w zakresie infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej; przedsięwzięć racjonalizujących zużycie wody oraz wprowadzanie ścieków³³. Dla każdego z zaplanowanych przedsięwzięć wskazano okres realizacji oraz szacunkową wartość, którą określono na podstawie rozeznania rynku. Plan obejmował lata 2020-2030 i zgodny był z kierunkami rozwoju określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wydanymi pozwoleniami na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Ww. Plan rozwoju nie został uchwalony przez radę gminy. Kierownik Zakładu wyjaśniła, iż *Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń został opracowany na polecenie Wójta(...). Dokument miał wyznaczać kierunek rozwoju infrastruktury wodociągowo–kanalizacyjnej wraz z określeniem priorytetowych zadań inwestycyjnych. Pan Wójt podjął wówczas decyzję o nieprzedkładaniu Radzie*

²⁷ Z tego: 987.265,44 zł w 2019 r., 1.042.241,14 zł w 2020 r., 504.655,66 zł w 2021 r.

²⁸ Z tego: 1.057.171,44 zł w 2019 r., 1.300.607,03 zł w 2020 r., 534.126,63 zł w 2021 r.

²⁹ Z tego: 1.234.196,30 zł w 2019 r., 1.360.618,08 zł w 2020 r., 722.666,24 zł w 2021 r.

³⁰ Z tego: 2.438.476,64 zł w 2019 r., 2.583.938,80 zł w 2020 r., 1.281.023,00 zł w 2021 r.

³¹ Drogą mailową w dniu 6 sierpnia 2020 r.

³² Dz. U. z 2020 r., poz. 2028.

³³ Jako przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody wskazano: opomiarowanie oraz monitorowanie zużycia wody, zwiększenie skuteczności wykrywania nieszczelności wodociągów w celu zmniejszenia strat w sieci, ograniczenie awaryjności sieci i zwiększenie ich wydajności.

Gminy opracowania. Zatwierdzenie Wieloletniego planu nałożyłoby obowiązek realizacji zadań zgodnie z opracowaną dokumentacją.

(akta kontroli str. 330-345, 654-656)

1.7. ZUK posiadał zatwierdzone przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie we Wrocławiu taryfy dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Świdnica³⁴.

W zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odbioru ścieków Zakład wyodrębnił tylko jedną grupę taryfową odbiorców³⁵.

We wnioskach o zatwierdzenie taryf wskazano m.in. osobno przychody i koszty dotyczące zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków, wykonane w latach obrachunkowych obowiązywania poprzedniej taryfy oraz zaplanowane na okres obowiązywania nowej.

Ww. wnioski przekazane do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie we Wrocławiu, zawierały m.in.: prognozę wielkości sprzedaży wody i odprowadzanych ścieków, prognozę niezbędnych przychodów która została skalkulowana w oparciu o koszty poniesione w latach obrachunkowych obowiązywania poprzedniej taryfy, ustalone na podstawie ewidencji księgowej, z uwzględnieniem planowanych zmian w okresie obowiązywania nowej taryfy.

Prowadzona w Zakładzie ewidencja księgowa zgodnie z art. 20 ust. 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę umożliwia:

- wydzielenie kosztów stałych i zmiennych, przychodów związanych z poszczególnymi rodzajami działalności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego,
- ustalenie kosztów związanych z działalnością inwestycyjną w poprzednich trzech latach obrachunkowych,
- dokonanie alokacji niezbędnych przychodów według taryfowych grup odbiorców usług.

(akta kontroli str. 476-483, 647-651, 679-764)

1.8. W opracowanych przez Zakład taryfach funkcjonujących w latach 2018-2021 dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków zastosowano taryfę jednolitą obejmującą wyłącznie cenę za metr sześcienny wody i ścieków. Wynika to z faktu, iż zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków dla wszystkich odbiorców opiera się o takie same zasady technologiczne i techniczne. Podstawę rozliczenia ilości pobranej wody lub wprowadzonych ścieków stanowiło wskazanie wodomierza głównego, urządzenia pomiarowego lub przeciętne normy zużycia wody.

(akta kontroli str. 679-764)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działalność Zakładu w zakresie przygotowania organizacyjnego, kadrowego oraz finansowego. Zadania z zakresu zaopatrzenia

³⁴ W latach 2018-2021 (do 22 czerwca) funkcjonowała taryfa zatwierdzona Decyzją nr WR.RET.070.254.2018.AR z 28 czerwca 2018 r. Od dnia 23 czerwca 2021 funkcjonowała taryfa zatwierdzona Decyzją nr WR.RZT.70.197.2021 z 2 czerwca 2021 r. Obie taryfy zatwierdzone zostały na okres 3 lat.

³⁵ We wnioskach o zatwierdzenie taryf wskazano, że zbiorowe zaopatrzenie w wodę oraz zbiorowe odprowadzanie ścieków dokonywane jest dla wszystkich odbiorców w oparciu o te same standardy technologiczne oraz koszty.

w wodę i odprowadzania ścieków przypisano konkretnym pracownikom posiadającym odpowiednie kwalifikacje. ZUK posiadał m.in. pozwolenia aktualne wodnoprawne, regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków, a także zatwierdzone przez Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie taryfy dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

OBSZAR

2. Wykonywanie zadań z zakresu gospodarowania zasobami wodnymi.

Opis stanu faktycznego

2.1. Plan rozwoju opracowany przez ZUK określał w szczególności: planowany zakres usług wodociągowo-kanalizacyjnych, przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne w poszczególnych latach, przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz wprowadzanie ścieków, nakłady inwestycyjne w poszczególnych latach, a także sposoby finansowania planowanych inwestycji.

W ww. planie wskazano łącznie 35 zadań³⁶, dla których okres realizacji określono na lata 2020-2025. Do połowy 2021 r. zrealizowano pięć zadań na które wydatkowano łącznie 710.000,00 zł.

(akta kontroli str. 60-62, 330-345)

2.2. ZUK w latach 2019-2021 (I połowa) poddawał obiekty infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej³⁷ kontroli okresowej, co najmniej raz w roku, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 Prawo budowlane³⁸. Corocznie kontrolowano także skuteczność ochrony przeciwporażeniowej oraz przewody kominowe.

Ponadto jeden raz w roku w każdej miejscowości w której znajdował się wodociąg, prowadzono pomiary ciśnienia oraz natężenia przepływu wody w sieci wodociągowej³⁹.

Zakład dla ww. obiektów oraz sieci wodociągowych i kanalizacyjnych nie posiadał aktualnych przeglądów okresowych pięcioletnich o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy⁴⁰, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Zielonej Górze na zlecenie NIK przeprowadził w ZUK kontrolę doraźną stacji uzdatniania wody w Świdnicy oraz trzech odcinków sieci wodociągowej w Letnicy, w trakcie której stwierdzono brak aktualnych wpisów w książce obiektu o wykonanej rocznej kontroli okresowej oraz brak aktualnych przeglądów: instalacji elektrycznej przeprowadzanego raz na pięć lat, a także przewodów dymowych i kominowych. Wydano zalecenia uzupełnienia wpisów oraz przeprowadzenia zaległych przeglądów do końca września 2021 r.

Kierownik Zakładu wskazała, że w latach 2019 – I połowa 2021 roku po każdorazowej anomalii pogodowej takiej jak: wyładowania atmosferyczne, intensywne opady deszczu, silne wiatry, pracownicy ZUK przeprowadzili kontrolę na obiektach wodno-kanalizacyjnych. Nie odnotowano żadnych uszkodzeń, nie było potrzeby podejmowania działań naprawczych.

(akta kontroli str. 309-328, 647-651, 654-656)

³⁶ Z tego 23 zadania w zakresie infrastruktury wodociągowej oraz 12 zadań dotyczących infrastruktury kanalizacyjnej.

³⁷ Kontroli podlegały: oczyszczalnie ścieków w Drzonowie oraz Świdnicy, hydrofornia w Letnicy, stacje uzdatniania wody w Drzonowie, Słonem, Świdnicy.

³⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, ze zm.

³⁹ Pomiary dokonywane były na wszystkich hydrantach w każdej miejscowości, z wykorzystaniem urządzenia Hydro-Test-Z.

⁴⁰ Kontrole okresowe pięcioletnie przeprowadzono w 2015 r.

2.3. ZUK w odpowiedzi na pisma Dyrektora Zarządu Zlewni w Zielonej Górze Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie⁴¹, poinformował, że teren ochrony bezpośredniej wszystkich ujęć wody pozostawia do wyznaczenia Dyrektorowi Zarządu Zlewni w Zielonej Górze. Do czasu zakończenia kontroli Dyrektor Zarządu Zlewni w Zielonej Górze wydał decyzje ustanawiające strefy ochrony bezpośredniej dla dwóch ujęć wody położonych w miejscowościach Świdnica i Słone⁴². Zakład nie podejmował dalszych działań w celu ustanowienia stref dla pozostałych ujęć wody.

Zakład nie przeprowadził analizy ryzyka, o której mowa w art. 133 ust. 3 ustawy prawo wodne. Kierownik ZUK wyjaśniła, iż (...) *Zakład przeprowadził już rozmowy z potencjalnym wykonawcą przedmiotowej dokumentacji. Ustalono, że wykonawca w styczniu 2022 r. przystąpi do sporządzenia analizy ryzyka.*

W toku oględzin dwóch wyznaczonych stref ochrony bezpośredniej ujęć wody w miejscowościach Świdnica oraz Słone ustalono, iż:

- studnie w których znajdują się urządzenia służące do poboru wody były zabezpieczone przez wodami opadowymi lub roztopowymi,
- teren ochrony bezpośredniej był ogrodzony, a furtka oraz brama wjazdowa zabezpieczone kłódką,
- teren wewnątrz stref był zagospodarowany, a trawa ścięta,
- ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody odprowadzane były do zbiornika bezodpływowego znajdującego się poza granicami strefy ochrony bezpośredniej (ujęcie wody w Świdnicy) oraz do kanalizacji (ujęcie wody w m. Słone),
- na ogrodzeniu umieszczono tablice zawierające informację o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych (napis na tablicach „Teren ochrony bezpośredniej ujęcia wody podziemnej. Osobom nieupoważnionych wstęp wzbroniony”).

(akta kontroli str. 141-177, 654-659)

2.4. Zakład w celu realizacji obowiązków określonych w pozwoleniach wodnoprawnych:

a) na odprowadzanie oczyszczonych ścieków pochodzących z oczyszczalni:

- prowadził ciągły pomiar ilości odprowadzanych ścieków wraz z rejestrowaniem ich ilości oraz badał jakość odprowadzanych ścieków z częstotliwością czterech i 12 próbek w ciągu roku⁴³,
- wykonywał analizy ścieków oczyszczonych oraz dopływających do oczyszczalni⁴⁴,
- kopie sprawozdań z wykonanych badań przekazywał do Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska,
- utrzymywał we właściwym stanie technicznym urządzenia oczyszczalni oraz rowy do których trafiały oczyszczone ścieki.

b) na pobór wód podziemnych:

- prowadził raz w miesiącu pomiar ilości pobieranej wody na podstawie odczytów wodomierza oraz rejestrów ilości pobranej wody,

⁴¹ Pisma z dnia 19 sierpnia 2019 r. nr WR.ZUZ.7.4100.25.2019.AB, WR.ZUZ.7.4100.27.2019.AB, WR.ZUZ.7.4100.26.2019.AB, WR.ZUZ.7.4100.28.2019.AB, WR.ZUZ.7.4100.29.2019.AB, w których zwrócono się do Zakładu o wskazanie czy ujęcia wody na terenie gminy posiadają ustanowioną strefę ochronną.

⁴² Decyzje nr: WR.ZUZ.7.4100.26.2019.AB z 14.11.2019 r. oraz WR.ZUZ.7.4100.25.2019.PKr z 28.05.2020 r.

⁴³ 4 próbki dotyczyły oczyszczalni w Świdnicy, 12 próbek – oczyszczalni w Drzonowie.

⁴⁴ Obowiązek analizy ścieków dopływających dotyczył jedynie oczyszczalni w Drzonowie.

- prowadził pomiar zwierciadła wody,
- prowadził książkę eksploatacji urządzeń wodnych,
- wykonywał okresowe analizy fizyko-chemiczne i bakteriologiczne pobieranej wody⁴⁵.

Zakład dokonywał pomiarów ilości pobranych wód i wprowadzanych ścieków wykorzystując zalegalizowane przyrządy pomiarowe – wodomierze oraz przepływomierze.

(akta kontroli: str. 212-224, 263-288, 670-677, 770)

W okresie objętym badaniem Lubuski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wydał trzy decyzje ustalające podwyższone opłaty w łącznej kwocie 233.976 zł za wprowadzanie do wód powierzchniowych ścieków z oczyszczalni w Drzonowie (w latach 2018 i 2019) i Świdnicy (w 2019 r.)⁴⁶. Z uwagi na termin płatności⁴⁷ oraz wszczęcie przez Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska postępowań w sprawie zmniejszenia opłaty podwyższonej⁴⁸, do czasu zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 9 września 2021 r. Zakład nie poniósł ww. opłat.

(akta kontroli: str. 68-113)

2.5. ZUK ze środków własnych w latach 2019-2021, w ramach działań mających na celu obniżenie strat wody w sieci wodociągowej:

- dokonał zakupu wodomierzy klasy C za łączną kwotę 21.149,29 zł.⁴⁹,
- w 2020 r. przeprowadził remont odcinka sieci wodociągowej w ul. Ogrodowej i Piaskowej w Świdnicy (koszt 96.387,30 zł.),
- w 2021 r. przeprowadził naprawę pomp na stacjach podnoszenia ciśnienia za kwotę 1.328,00 zł.,
- w 2021 r. wykonał remont sieci wodociągowej w ul. Mieszka I w Świdnicy za kwotę 34.018,85 zł.

W wyniku ww. działań zmniejszono straty wody na ujęciu w Świdnicy⁵⁰ oraz nastąpiła poprawa dostaw wody w odpowiedniej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem.

Straty wody wyniosły ogółem 271,38 tys. m³, z tego 86,9 tys. m³ w 2019 r., 139,40 tys. m³ w 2020 r. oraz 45,08 tys. m³ w I połowie 2021 r. Podwyższone straty wody w 2020 r. wynikały z jej zużycia na potrzeby płukania sieci wodociągowej (w wyniku usuwania awarii oraz prac przeprowadzonych w SUW w Drzonowie).

(akta kontroli: str. 63, 643-663)

2.6. W latach 2019-2021 (I połowa) wystąpiło łącznie pięć awarii sieci wodociągowej⁵¹ oraz dwie awarie przyłączy wody. Nie było przypadków awarii sieci kanalizacyjnej⁵². Wskaźnik intensywności awarii sieci wodociągowej⁵³ w latach 2019-2020 wyniósł odpowiednio 0,03 i 0,04.

Ww. awarie dotyczyły pęknięć rur sieci wodociągowej, a ich przyczyną była przestarzała infrastruktura. W celu naprawy uszkodzonych fragmentów

⁴⁵ Z częstotliwością wynikającą z rozporządzenia w sprawie jakości wody.

⁴⁶ Decyzje: WI.7061.1.3.2019.EC z 10.03.2019 r. na 54.234,00 zł., WI.7061.1.5.2020.EC z 07.08.2020 r. na 25.906,00 zł – dotyczyły oczyszczalni w Drzonowie; WI.7061.1.6.2020.EC z 24.09.2020 r. na 153.836,00 zł. – dotyczy oczyszczalni w Świdnicy.

⁴⁷ Termin płatności kwoty 153.836,00 zł odroczone do 30.09.2021 r.

⁴⁸ Postępowania wszczęto na podstawie zawiadomień WI.7060.16.2021.EC z 20.05.2021 r. oraz WI.7060.7.2020.EC z 06.04.2021 r.

⁴⁹ Z tego w 2019 r. za kwotę 8.603,29 zł, i w 2020 r. za kwotę 12.546,00 zł.

⁵⁰ Remont sieci przeprowadzono na odcinkach, gdzie jej stan był zły i występowały wycieki i pęknięcia rur.

⁵¹ W 2019 r. – 2 awarie, 2020 r. – 3 awarie.

⁵² W 2021 r. w pięciu przypadkach sieć kanalizacyjna była zapchana ciałami obcymi.

⁵³ Liczony jako liczba uszkodzeń na 1 km sieci wodociągowej.

każdorazowo wyłączano wodę na czas nie dłuższy niż sześć godzin. W celu zmniejszenia awaryjności sieci ZUK przeprowadził modernizację sześciu odcinków sieci wodociągowej o łącznej długości 1.725 metrów⁵⁴. Ponadto Zakład zakupił urządzenia oraz narzędzia, dzięki którym skrócono czas usuwania awarii⁵⁵.

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki długotrwałej przerwy (trwającej ponad dobę) w dostawie wody spowodowanej awarią.

(akta kontroli: str. 65, 66, 291-297)

2.7. W latach 2019-2021 (I połowa) pozyskiwaną z ujęć wodę, ZUK poddawał procesowi uzdatniania metodą filtracji z zastosowaniem odmanganiaczy i odżelaziaczy. Do ww. procesu stosowano nadmanganian potasu i podchloryn sodu. W okresie objętym kontrolą nie nastąpiły zmiany technologii uzdatniania wody.

(akta kontroli: str. 647-651)

2.8. Zakład posiadał pozytywne oceny higieniczne Powiatowej Stacji Sanitarno-epidemiologicznej w Zielonej Górze w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych materiałów i wyrobów zastosowanych do uzdatniania wody wydane dla wszystkich stacji uzdatniania wody⁵⁶.

(akta kontroli: str. 298-308)

2.9. W latach 2019-2021 (I połowa) wystąpiło 25 przypadków dostarczania odbiorcom wody niespełniającej odpowiednich parametrów. Każdorazowo konsumenci informowani byli o warunkowej przydatności wody do spożycia lub braku przydatności wody do spożycia poprzez: zamieszczenie na stronie internetowej urzędu gminy komunikatów Sanepidu, przesłanie wiadomości sms do mieszkańców miejscowości dla których został wydany komunikat, a także rozwieszenia komunikatu na tablicach ogłoszeń w poszczególnych miejscowościach.

W sześciu przypadkach wydania przez PPIS oceny o warunkowej przydatności wody do spożycia⁵⁷ z uwagi na przekroczenia w badanej próbce wody wartości parametrycznej dla parametrów określonych w części C w tabeli 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia w sprawie jakości wody, tj.: nieakceptowalnego zapachu wody i dopuszczalnej wartości manganu, Zakład nie przekazał odbiorcom usług pisemnej informacji o podejmowanych oraz planowanych działaniach naprawczych mających na celu zapewnienie należytej jakości dostarczanej wody wraz ze wskazaniem terminu ich zakończenia, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: str. 67, 289, 346-391, 402-469, 569, 616-640)

W ww. okresie nie wystąpił przypadek wystąpienia z wnioskiem do właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego o udzielenie zgody na odstępstwo od wymagań jakości wody.

(akta kontroli: str. 67)

⁵⁴ W ulicach: Ogrodowej w Świdnicy na odcinku ok. 400 m., Kosowej w Wilkanowie na odcinku ok. 155 m., Cichej w Świdnicy na odcinku ok. 70 m., Piaskowej w Świdnicy na odcinku ok. 300 m., Mieszka I w Świdnicy na odcinku ok. 600 m., Kosynierów – Chabrowa w Świdnicy na odcinku ok. 200 m.

⁵⁵ W latach 2018-2020 zakupiono m.in.: motopompę, piłę do asfaltu, korek pneumatyczny, zagęszczarkę jednokierunkową, zgrzewarkę elektrooporową.

⁵⁶ SUW w Świdnicy, Drzonowie, Słonem.

⁵⁷ Oceny wydane dla wodociągu i SUW w Słonem: HS-HK-AI.530.15.1.2019 z 25.01.2019 r., HS-HK-AI.530.15.1.2019 z 18.09.2019 r., HS-HK-AI.530.15.7.2020 z 07.08.2020 r.; wydane dla wodociągu w Świdnicy: HS-HK-AII.530.14.1.2020 z 18.03.2020 r., HS-HK-AII.530.14.1.2020 z 30.03.2020 r., Decyzja HS-HK-AII.530.14.1.2020 z 02.06.2020 r.

2.10. Zakład nie stosował obniżek ceny wody, w przypadku niedostarczenia wody odpowiedniej jakości, w wystarczającej ilości lub pod odpowiednim ciśnieniem. Wzór umowy o zaopatrzenie w wodę oraz obowiązująca taryfa dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków nie zawierały zapisów wskazujących na możliwość obniżenia ceny za dostawę wody.

(akta kontroli: str. 647-651)

2.11. ZUK na podstawie dokumentacji źródłowej sporządzał i przekazywał terminowo⁵⁸ sprawozdania M-06 za lata 2019-2020. Część danych została w ww. sprawozdaniach błędnie wykazana, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: str. 471-475, 661)

2.12. Kierownik ZUK wyjaśniła, iż *w zakresie utrzymania, napraw i konserwacji infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej Zakład realizuje zadania na bieżąco. Z uwagi na konieczność rozbudowy obu sieci, Zakład mógłby prowadzić roboty budowlane, przy zapewnieniu dodatkowych środków finansowych i zwiększeniu kadry.*

(akta kontroli: str. 662, 654-656)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przypadku obiektów budowlanych: oczyszczalni ścieków w Drzonowie i Świdnicy, hydroforni w Letnicy, stacji uzdatniania wody w Drzonowie, Słonem, i Świdnicy oraz użytkowanych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, nie dopełniono obowiązku przeprowadzania kontroli okresowych (co najmniej raz na 5 lat), co stanowiło naruszenie przepisu art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane. W załączniku do ustawy prawo budowlane wskazującym kategorie obiektów budowlanych w kategorii XXVI wskazano m.in. sieci wodociągowe i kanalizacyjne.

Kierownik Zakładu wyjaśniła, że w 2020 roku Zakład omyłkowo przeoczył przeprowadzenie przeglądów pięcioletnich dla obiektów oczyszczalni ścieków w Drzonowie i Świdnicy, hydroforni w Letnicy i stacji uzdatniania wody w Drzonowie, Słonem i Świdnicy. W momencie stwierdzenia braków niezwłocznie zlecono przeprowadzenie przeglądów pięcioletnich dla ww. obiektów. Z informacji uzyskanych od wykonawców przeglądów wynika, że przeglądy wykonane będą najpóźniej do dnia 30 września br. Zgodnie z wytycznymi Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Zielonej Górze dla obiektów budowlanych - sieci wodociągowych i kanalizacyjnych (rurociągów) zostały założone książki obiektu budowlanego. Nie ma możliwości przeprowadzenia badań pięcioletnich dla obiektów liniowych umieszczonych w gruncie. Zgodnie z zapisami Ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, sieć definiowana jest jako przewody wodociągowe lub kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi dostarczana jest woda lub którymi odprowadzane są ścieki, będące w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego. Przeglądy roczne i pięcioletnie są wykonywane dla obiektów stanowiących uzbrojenie sieci takich jak: stacje uzdatniania wody, hydrofornie, oczyszczalnie ścieków.

NIK zauważa, że zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane wszystkie obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli okresowej, co najmniej raz na 5 lat, polegającej m.in. na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu

⁵⁸ Sprawozdania każdorazowo przekazywano przez dniem 1 lutego.

budowlanego. Jednocześnie w art. 3 pkt 1 ww. ustawy wskazano, że obiektami budowlanymi są m.in. budowle, tj. obiekty budowlane niebędące budynkami jak np. obiekty liniowe (zgodnie z art. 3 pkt 3 ustawy Prawo budowlane), z kolei obiekty liniowe zdefiniowano, w art. 3 pkt 3a ww. ustawy, jako obiekty budowlane, których charakterystycznym parametrem jest długość (jak w szczególności wodociąg lub rurociąg). W trakcie kontroli NIK zakład zlecił przeprowadzenie kontroli okresowych wszystkich obiektów budowlanych.

(akta kontroli: str. 641-642, 654-656)

2. Zakład w sprawozdaniach przekazanych do Głównego Urzędu Statystycznego nierzetelnie wskazał dane ujęte w M-06 za 2019 r. w Dziale 1 - woda pobranej z ujęć, w Dziale 3 - wody pobrane z ujęć; wody dostarczone. Ponadto w działach 1 i 3 wskazano różne wielkości ścieków bytowych odprowadzanych do sieci kanalizacyjnej oraz dane ujęte w M-06 za 2020 r. w Dziale 1 - woda pobrana z ujęć, woda pobrana na własne cele technologiczne, straty wody, w Dziale 2 - woda pobrana z ujęć.

Kierownik Zakładu wyjaśniła, iż w sprawozdaniach M-06 w dziale 1 wiersz 01 błędnie wpisano, niezgodnie z podawanymi danymi do Wód Polskich, ilości wody pobranej z ujęć oraz ilości wody technologicznej i strat. W kolejnych sprawozdaniach dane te będą weryfikowane i tożsame. Podobnie postąpiono w dziale 2, ponieważ dane te odpowiadają danym z działu 1. Rozbieżna ilość ścieków pomiędzy działem 1 a 3 w roku 2019 wynika z braku wpisania poprawionej wartości z działu 3 do działu 1. Błędne dane w sprawozdaniach zostały wpisane omyłkowo. Wobec zaistniałej sytuacji pracownik merytorycznie odpowiedzialny za sprawozdawczość w zakresie wodociągów i kanalizacji zostanie upomniany i zdyscyplinowany, aby w przyszłości uniknąć podobnych błędów w sporządzaniu sprawozdań.

(akta kontroli: str. 471-475, 661, 765-769)

3. W sześciu przypadkach wydania przez PPIS oceny o warunkowej przydatności wody do spożycia⁵⁹ z uwagi na przekroczenia w badanych próbkach wody wartości parametrycznej dla parametrów określonych w części C w tabeli 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia w sprawie jakości wody, tj.: nieakceptowalnego zapachu wody, dopuszczalnej wartości manganu, Zakład nie przekazał odbiorcom informacji o podejmowanych oraz planowanych działaniach naprawczych mających na celu zapewnienie należytej jakości dostarczanej wody wraz ze wskazaniem terminu ich zakończenia.

Powyższe stanowiło naruszenie § 26 ust. 3 rozporządzenia w sprawie jakości wody, zgodnie z którym Zakład przekazuje odbiorcom usług pisemną informację o podejmowanych oraz planowanych działaniach naprawczych mających na celu zapewnienie należytej jakości dostarczanej wody wraz ze wskazaniem terminu ich zakończenia.

Kierownik Zakładu wyjaśniła, że dla ww. ocen o warunkowej przydatności wody do spożycia, przeoczono przekazanie odbiorcom usług pisemnej informacji o podejmowanych i planowanych działaniach naprawczych mających na celu zapewnienie należytej jakości dostarczanej wody wraz ze wskazaniem terminu ich zakończenia, zgodnie z §26 ust. 3 rozporządzenia w sprawie przydatności wody do spożycia. Jednocześnie deklaruje, że Zakład dołoży wszelkich starań, aby odbiorcy

⁵⁹ Oceny wydane dla wodociągu i SUW w Słonem: HS-HK-AI.530.15.1.2019 z 25.01.2019 r., HS-HK-AI.530.15.1.2019 z 18.09.2019 r., HS-HK-AI.530.15.7.2020 z 07.08.2020 r.; wydane dla wodociągu w Świdnicy: HS-HK-AII.530.14.1.2020 z 18.03.2020 r., HS-HK-AII.530.14.1.2020 z 30.03.2020 r., Decyzja HS-HK-AII.530.14.1.2020 z 02.06.2020 r.

usług byli informowani, zgodnie z §26 ust. 3 rozporządzenia w sprawie przydatności wody do spożycia i aby powyższe nieprawidłowości nie miały miejsca.

(akta kontroli: str. 569)

OCENA CZĄSTKOWA

W celu ochrony zasobów wodnych, wyznaczenie stref ochrony bezpośredniej dla wszystkich użytkowanych ujęć wody Zakład pozostawił Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie. W przypadku dwóch ujęć strefy zostały wyznaczone. Ponadto do uzdatniania wody stosowano materiały i wyroby posiadające pozytywne oceny higieniczne PPIS.

ZUK podejmował także działania w celu ograniczenia strat wody. Do pomiarów ilości pobranych wód stosowano zalegalizowane przyrządy pomiarowe. W przypadku wystąpienia awarii były one niezwłocznie usuwane. W ramach modernizacji infrastruktury realizowano zadania wskazane w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń.

Zakład terminowo składał sprawozdania M-06, które przypadku części danych zostały sporządzone nierzetelnie.

Zakład wypełniał obowiązki wynikające z posiadanych pozwoleń wodnoprawnych na pobór wód podziemnych, jednak odprowadzanie ścieków z oczyszczalni w Świdnicy i Drzonowie nastąpiło z przekroczeniem parametrów wskazanych w pozwolenia wodnoprawnych na odprowadzanie ścieków. ZUK nieterminowo wywiązywał się z obowiązku przeprowadzania okresowych kontroli pięcioletnich, a w przypadku obiektów liniowych takie kontrole nie były przeprowadzane. Podkreślenia wymaga fakt, iż zlecono przeprowadzenie ww. kontroli jeszcze w trakcie trwania kontroli przeprowadzanej przez NIK.

Zakład każdorazowo przekazywał konsumentom informacje związane z jakością wody niespełniającej określonych wymagań, jednak w sześciu przypadkach wydania przez PPIS oceny o warunkowej przydatności wody do spożycia, Zakład nie przekazał odbiorcom usług pisemnej informacji o podejmowanych oraz planowanych działaniach naprawczych mających na celu zapewnienie należytej jakości dostarczanej wody wraz ze wskazaniem terminu ich zakończenia.

OBSZAR

3. Nadzór nad zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków.

Opis stanu faktycznego

3.1. ZUK posiadał Procedurę postępowania na wypadek pogorszenia się jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi⁶⁰. Dokument ten opisywał m.in. zasady oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia, (w tym nadzór nad jakością wody, ocenę wody w ramach kontroli wewnętrznej), a także sposób postępowania w przypadku skażenia wody lub pogorszenia jej jakości (zasady przyjmowania zgłoszeń oraz zasady postępowania w przypadku pogorszenia się jakości wody lub jej skażenia, sposoby informowania odbiorców o zagrożeniach związanych z jakością wody). W zakresie kontroli wewnętrznej wskazano: zakres badań jakości wody, częstotliwość badań⁶¹ oraz miejsca poboru próbek wody (ujęcia wody, w miejscach wprowadzenia wody do sieci wodociągowej, z sieci wodociągowej).

W okresie objętym badaniem w ramach monitoringu sieci wodociągowej ZUK jeden raz w roku w każdej miejscowości w której znajdował się wodociąg, prowadził

⁶⁰ Procedura wprowadzona Zarządzeniem nr 3/K/ZUK/2019 Kierownika Zakładu Usług Komunalnych w Świdnicy z dnia 14.03.2019 r.

⁶¹ Zakres badań obejmował co najmniej parametry grupy A i B określone w załączniku nr 2, a częstotliwość badań nie mniejsza niż określona w załączniku nr 3 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294), dalej: rozporządzenie w sprawie jakości wody.

pomiary ciśnienia wody w przewodach oraz natężenia przepływu wody⁶². Przeprowadzone pomiary nie wykazały nieprawidłowości, ciśnienie wody w sieci oraz natężenie przepływu wody były prawidłowe. Zakład badał także szczelność fragmentów sieci wodociągowej⁶³.

ZUK na podstawie harmonogramów pobierania próbek wody⁶⁴ przeprowadzał badania jakości wody, których zakres zgodny był z § 6, pkt 1 rozporządzenia w sprawie jakości wody. W przypadku przekroczeń dopuszczalnych parametrów wody, Zakład informował Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze (dalej PPIS) oraz Wójta Gminy Świdnica.

Kierownik Zakładu wyjaśniła, iż *na obiektach sieci wodociągowo – kanalizacyjnej (oczyszczalnie ścieków, przepompownie ścieków, stacje uzdatniania wody, hydrofornia wody, stacje podnoszenia ciśnienia) prowadzony jest monitoring pracy infrastruktury. Polega on na przysyłaniu komunikatów sms do konserwatora pełniącego dyżur o: awariach, braku zasilania energetycznego, niskim poziomie wody w zbiornikach na wodę, niskim i wysokim ciśnieniu wody, poziomie ścieków w przepompowniach, itp. Ponadto w siedzibie Zakładu jest możliwość podglądu pracy obu oczyszczalni ścieków oraz pracy stacji uzdatniania wody w Słonem i Drzonowie za pomocą programów komputerowych przedstawiających wizualizację pracy obiektów.*

(akta kontroli: str. 57-59, 115-140, 647-651)

3.2. W ramach prowadzenia w latach 2019-2021 wewnętrznej kontroli jakości wody, ZUK uzgadniał z PPIS stałe punkty pobierania próbek wody do badań⁶⁵, a także harmonogram pobierania próbek wody do badań.

W kwietniu i lipcu 2017 r ze wszystkich ujęć wody użytkowanych przez ZUK⁶⁶, pobrane zostały próbki wody w celu wykonania badania jakości w zakresie parametrów objętych wstępnym monitoringiem substancji promieniotwórczych⁶⁷.

Na podstawie sprawozdań z ww. badań ustalono, iż za wyjątkiem jednego przypadku⁶⁸, stężenie trytu oraz izotopów promieniotwórczych radu: Ra-226 i Ra-228 nie przekraczało granic wykrywalności⁶⁹.

(akta kontroli: str. 131-140, 520-568)

3.3. W okresie objętym badaniem, usługi pobierania i badania pobranych próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, ZUK zlecał Laboratorium EKOSYSTEMY-JT⁷⁰, które przeprowadzało badanie samodzielnie lub zlecało je podwykonawcom. Wszystkie podmioty przeprowadzające badania posiadały

⁶² Pomiary dokonywane były na wszystkich hydrantach w każdej miejscowości, z wykorzystaniem urządzenia Hydro-Test-Z.

⁶³ Szczelność sprawdzano w 6 punktach w związku z wystąpieniem wycieków.

⁶⁴ Zaakceptowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze pismami NS-HK.52.42.2018.4 z 16.01.2019 r., HS-HK.52.12.2020 z 24.01.2020 r. oraz pismem przekazanym za pomocą platformy ePUAP z 29.01.2021 r.

⁶⁵ W przypadku każdego z wodociągów próbki wody pobierano w punkcie wprowadzenia wody do sieci oraz u odbiorców.

⁶⁶ Ujęcie wody w Świdnicy – data pobrania próbek: 10.04.2017 r., ujęcia wody w Drzonowie, Słonem, Wilkanowie, Letnicy – data pobrania próbek: 05.07.2017 r.

⁶⁷ Badanie przeprowadzono pod kątem występowania radonu, izotopów radu: Ra-226 i Ra-228 oraz trytu.

⁶⁸ Dotyczy ujęcia wody w Świdnicy gdzie wartość stężenia izotopu Ra-228 wynosiła 0,0421 przy granicy wykrywalności – 0,02, jednocześnie nie przekraczając wartości parametrycznych określonych w części B załącznika nr 4 do rozporządzenia w sprawie jakości wody. Przeprowadzone kolejne badanie w 2020 r. wykazało, że wartość stężenia izotopów radu: Ra-226 i Ra-228 oraz trytu nie przekraczało granic wykrywalności.

⁶⁹ określonych w części C załącznika nr 6 do rozporządzenia w sprawie jakości wody.

⁷⁰ Na podstawie zawartych przez ZUK umów nr: 2/ZUK/19 z 21.01.2019 r., 11/ZUK/19 z 31.12.2019 r., 16/ZUK/20 z 31.12.2020 r.

akredytacje wydane przez Polskie Centrum Akredytacji⁷¹ oraz zatwierdzony przez właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego system jakości prowadzonych badań wody.

(akta kontroli: str. 570-615)

3.4. W przypadku 36 sprawozdań, w których stwierdzono przekroczenie parametrów jakości wody określonych w rozporządzeniu w sprawie jakości wody⁷² oraz 73 sprawozdań, gdzie nie nastąpiło przekroczenie parametrów jakości wody⁷³, laboratorium przekazywało Zakładowi ww. sprawozdania w terminie do 7 dni.

ZUK o przypadkach przekroczeń parametrów jakości wody informował PPIS oraz Wójta Gminy Świdnica w dniu otrzymania sprawozdań z badań lub w dniu następnym, a w wyniku podejmowanych działań naprawczych usuwał stwierdzone nieprawidłowości w zakresie jakości wody w terminie od 20 do 227 dni⁷⁴.

Zakład przedstawiał PPIS wyniki badań wody w terminach wynikających z rozporządzenia w sprawie jakości wody⁷⁵. PPIS przekazywał do ZUK oceny jakości wody w dniu otrzymania wyników badań lub maksymalnie w terminie 65 dni od ich otrzymania. W przypadku ocen stwierdzających:

- przydatność wody do spożycia – przekazywano oceny jakości wody w dzień otrzymania wyników badań oraz do 65 dni od ich otrzymania;
- warunkową przydatność wody do spożycia - przekazywano oceny jakości wody w dzień otrzymania wyników badań oraz do 24 dni od ich otrzymania;
- brak przydatności wody do spożycia – przekazywano oceny jakości wody w dzień otrzymania wyników badań.

(akta kontroli: str. 771-774)

3.5. W okresie objętym badaniem PPIS na podstawie własnych oraz przekazanych przez ZUK sprawozdań z wyników badań wydał łącznie 54 oceny jakości wody, z tego 29 o przydatności wody do spożycia, 21 o warunkowej przydatności wody do spożycia oraz cztery oceny o braku przydatności wody do spożycia⁷⁶.

Najczęstsze przekroczenia wartości dopuszczalnych dotyczyły: mikroorganizmów w 22°C, manganu, enterokoków kałowych, bakterii z grupy coli, *Escherichia coli* oraz mętności.

PPIS stwierdzając warunkową przydatność wody do spożycia z uwagi na przekroczenia: parametru w zakresie zawartości manganu w wodzie w wodociągach w Świdnicy i Skąpem⁷⁷ oraz ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C w wodociągu

⁷¹ Ekosystemy-jt – akredytacja PCA 1254, Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej – akredytacja PCA AB 450, Pracownia Mikrobiologiczna Eurofins Polska Sp. z o.o. – akredytacja PCA 1334.

⁷² Termin przekazania przez laboratorium sprawozdań wynosił: w 1 przypadku 7 i 6 dni, w 3 przypadkach 5 dni, w 10 przypadkach 3 dni, w 2 przypadkach 3 dni, w 19 przypadkach sprawozdania przekazano w dzień ich sporządzenia.

⁷³ Sprawozdania przekazano w terminie: 7 dni – 10 sprawozdań, 6 dni – 4 sprawozdania, 5 dni – 5 sprawozdań, 4 dni – 1 sprawozdanie, 3 dni – 9 sprawozdań, 2 dni – 5 sprawozdań, 1 dzień – 4 sprawozdania, w dzień sporządzenia – 35 sprawozdań.

⁷⁴ Termin 227 dotyczy SUW w Drzonowie, gdzie podczas i po przebudowie przekroczone były parametry wody.

⁷⁵ Sprawozdania przekazywano w dniu ich otrzymania lub do 3 dni od ich otrzymania. Nie wystąpił przypadek aby dla parametrów określonych w części A w tabeli 1 lub części C w tabeli 1 lp. 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia w sprawie jakości wody przekroczona została wartość parametryczna ≥ 10 jtk (NPL)/100 ml

⁷⁶ PPIS nie wydał decyzji o przydatności wody do spożycia na warunkach udzielonego odstępstwa.

⁷⁷ Decyzja nr M/971/NS-HK-95/2020 z 02.06.2020 r. - w okresie warunkowej przydatności do spożycia wartość dla manganu na poziomie nieprzekraczającym 360 µg/l; Ocena NS-HK-AI.530.15.1.2019 z 18.09.2019 r. - w okresie warunkowej przydatności do spożycia wartość dla manganu na poziomie nieprzekraczającym 360 µg/l

w Drzonowie⁷⁸, określił dopuszczalne wartości parametrów w okresie warunkowej przydatności wody do spożycia.

(akta kontroli: str. 67, 647-651346-391, 647-651)

PPIS na podstawie wydanych decyzji⁷⁹ orzekał o braku przydatności wody do spożycia z uwagi na obecność w badanych próbkach wody enterokoków kałowych oraz bakterii grupy coli i *Escherichia coli*. W ww. decyzjach zobowiązano ZUK m.in. do zapewnienia zastępczego źródła wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz poinformowania konsumentów o stwierdzeniu braku jej przydatności do spożycia i możliwości jej wykorzystania wyłącznie do splukiwania urządzeń sanitarnych.

Zgodnie z zapisami ww. decyzji, Zakład niezwłocznie przedstawiał PPIS zaakceptowane przez Wójta Gminy Świdnica plan działań naprawczych⁸⁰ oraz wyniki badań jakości wody potwierdzające efektywność przeprowadzonych działań.

Kierownik Zakładu wyjaśniła, iż *po uzyskaniu informacji o wystąpieniu bakterii podejmowano niezwłocznie działania naprawcze polegające na dezynfekcji wodociągu podchlorynem sodu oraz płukaniu sieci wodociągowej. Prawdopodobną przyczyną wystąpienia bakterii było oderwanie filmu biologicznego na rurociągu będącym in. efektem nielegalnego poboru wody z hydrantów. Po wykonaniu działań naprawczych wyeliminowano obecność bakterii w wodzie i uzyskano poprawę jej jakości.*

Zakład przysyłał do PPIS wyniki badań próbek wody, na podstawie których wydane zostały oceny jakości wody stwierdzające jej przydatność do spożycia⁸¹.

(akta kontroli: str. 346-391, 647-651)

3.6. W okresie objętym kontrolą ZUK nie występował z wnioskiem do właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego o odstąpienie od wymagań jakim powinna odpowiadać woda.

(akta kontroli: str. 647-651)

3.7. W latach 2019-2021 (I połowa) wystąpiło łącznie pięć awarii sieci wodociągowej (dwie w 2019 r., trzy w 2020 r.)⁸², które mogłyby spowodować pogorszenie jakości wody wodociągowej.

Kierownik ZUK wskazała, że *poza awariami wodociągów nie wystąpiły inne okoliczności, które mogły spowodować zmianę jakości wody wodociągowej, zwłaszcza jej pogorszenie.*

(akta kontroli: str. 65, 401, 654-656)

⁷⁸ W Decyzji nr M/747/NS-HK-84/2020 z 20.04.2020 r. dotyczącej wodociągu w Drzonowie, PPIS wskazał w okresie warunkowej przydatności zawartość ogólnej liczby mikroorganizmów w 22 °C na poziomie nieprzekraczającym 500 jtk/1ml.

⁷⁹ Decyzje nr: M/819/NS-HK-211/2019 z 04.11.2019 r. dotycząca wodociągu w Letnicy; M/6704/NS-HK-212/2020 z 08.12.2020 r. dotycząca wodociągu w Świdnicy; M/313/NS-HK-74/2020 z 19.03.2020 r. dotycząca miejscowości Radomia i Buchalów zaopatrywanych z wodociągu w Drzonowie; M/717/NS-HK-82/2020 z 15.04.2020 r. dotycząca wodociągu w Drzonowie.

⁸⁰ Plan obejmował działania naprawcze polegające na dezynfekcji ujęć wody oraz sieci wodociągowej podchlorynem sodu oraz ich przepłukaniu. Ponadto zlecono pobór i analizę wody.

⁸¹ Ocena NS-HK-AII.530.23.5.2019 z 12.11.2019 stwierdzająca przydatność wody do spożycia dla wodociągu w Letnicy; Decyzja M/450/NS-HK-78/2020 z 26.03.2020 r. stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia dla wodociągu w Drzonowie (miejscowości Radomia i Buchalów); Decyzja M/747/NS-HK-84/2020 z 20.04.2020 r. stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia w wodociągu w Drzonowie; NS-HK-AII.530.14.8.2020 z 15.12.2020 r. stwierdzająca przydatność wody do spożycia dla wodociągu w Świdnicy.

⁸² Awarie dotyczyły pęknięcia rur wodociągowych, spowodowane były przestarzałą infrastrukturą.

3.8. W Regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Świdnica, zawarto zapisy dotyczące zgłaszania reklamacji dotyczących sposobu wykonywania przez ZUK zawartych umów oraz trybu rozpatrzenia reklamacji⁸³.

Z zapisów prowadzonego w ZUK Rejestru Skarg i Wniosków wynika, iż w latach 2019-2021 (I połowa) do Zakładu nie wpłynęła żadna reklamacja i skarga. Do Zakładu nie wpływały także skargi i reklamacje składane osobiście lub telefonicznie przez mieszkańców.

(akta kontroli: str. 225-232, 654-656)

3.9. Pracownicy Zakładu co kwartał dokonywali odczytów stanu wodomierzy w ramach których sprawdzano ich stan. Nie stwierdzono zerwania plomb lub magnesów na instalacji. Ponadto łącznie w 607 przypadkach⁸⁴ dokonano wymiany wodomierzy z uwagi na upływ okresu legalizacji lub podejrzenie ich nieprawidłowej pracy, w trakcie których kontrolowano stan urządzeń pomiarowych.

ZUK przeprowadzał również kontrolę zbiorników bezodpływowych usytuowanych na poszczególnych posesjach⁸⁵. Wskutek kontroli ustalono, iż cztery posesje były nielegalnie wpięte do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej wobec czego skierowano sprawy na drogę postępowania sądowego. Za wyjątkiem jednej osoby (która dobrowolnie wykazała chęć naprawy szkody), zostały wydane wyroki sądu nakazujące zapłatę na rzecz Zakładu.

(akta kontroli: str. 647-651)

3.10. W latach 2018-2021 (I połowa) Zakład był kontrolowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie oraz Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Zielonej Górze, Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Zielonej Górze. Kontrole dotyczyły: jakości ścieków w oczyszczalni w Drzonowie, gospodarowania wodami – ujęcie wody w Grabowcu, sieci wodociągowej oraz SUW w Świdnicy oraz sieci na terenie Gminy Świdnica pod kątem przestrzegania przepisów przeciwpożarowych oraz możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczych.

W przypadku dwóch kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- kontrola przeprowadzona przez Państwową Straż Pożarną: brak oznakowania miejsc usytuowania hydrantów, brak ich pełnego wyposażenia, a także brak możliwości dostępu do hydrantów⁸⁶. W protokole nie wskazano zaleceń oraz terminu na ich wykonanie;
- kontrola przeprowadzona przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego: brak aktualnych wpisów w książce obiektu, brak aktualnego okresowego przeglądu 5-letniego. W zaleceniach wskazano na obowiązek przeprowadzenia przeglądu do końca września 2021 r.

(akta kontroli: str. 309-328, 492-497, 765-769)

3.11. Kierownik ZUK wyjaśniła, że *Zakład nie był kontrolowany przez gminę w zakresie działalności związanej ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków. Gmina organizowała cotygodniowe narady*

⁸³ W rozdziale 9 „Standardy obsługi odbiorców usług, a w szczególności sposoby załatwiania reklamacji” wskazano m.in., iż reklamacja zgłaszana jest na piśmie, a rozpatrzenie winno nastąpić bez zbędnej zwłoki, w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia jej złożenia.

⁸⁴ 247 w 2019 r., 245 w 2020 r. i 115 w I połowie 2021 r.

⁸⁵ Do kontroli typowano osoby na podstawie zawartych umów o zaopatrzenie w wodę oraz sprawozdań podmiotów prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

⁸⁶ Protokół ustaleń z czynności kontrolno-rozpoznawczych z dnia 11.08.2021 r.

z kierownictwem, na których szczegółowo omawiano zagadnienia związane z zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków.

(akta kontroli: str. 647-651)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działalność Zakładu w powyższym obszarze. Prowadzono monitoring sieci, a działania dotyczące nadzoru nad jakością wody uzgadniane były z PPIS. Badanie jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej ZUK zlecał uprawnionemu laboratorium.

Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski.

1. Terminowe przeprowadzanie wymaganych ustawą Prawo budowlane kontroli okresowych obiektów budowlanych.
2. Sporządzanie sprawozdań M-06 w sposób rzetelny na podstawie dokumentacji źródłowej Zakładu.
3. Przekazywanie odbiorcom usług pisemnych informacji, o których mowa w § 26 ust. 3 rozporządzenia w sprawie jakości wody.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego

Zielona Góra, 16 września 2021 r.

Kontroler
Tomasz Przybysz
starszy inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektora
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis

.....
podpis